

KODIN OSASTO

Vuohen maito parasta Mitä me syömme ja lapsille juomme

Ensiksikin tiede toteaa, että vuohi on vapaa keuhkotaudista ja siis ei vuohen maidon kautta voi tämä tauti levitä. Toiseksi vuohen maito on helpommin sulavaa kuin lehmän maito ja varsinkin pikkulapsille se on edullisempaa siksi, että se on enemmän ihmismaidon kaltaista kuin lehmän maito.

Lasten sairaalan lääkäri Lontoossa Dr. Robert J. Lee lausuu: "Olen varma siitä, että jos ruokittaisiin satoja lapsia vuohen maidolla ja sitten verrattaisiin heidän niiden lasten kanssa, jotka ovat ruokittu lehmän maidolla, niin edelliset veisivät voiton. Tähän tulokseen olen tullut osaksi omien havaintojeni kautta, sillä olen nähnyt vuohen maidolla ruokittujen lasten edistyvän erinomaisen hyvin ja sellaisissa tapauksissa, missä he eivät voineet edistyä eihmän maidolla. Osaksi olen huomion tehnyt niiden ihmisten kokeilusta, jotka kasvattavat vuohia ja ovat kasvattaneet tervettä lapsia vuohen maidolla.

Ja sen lisäksi, että vuohen maito on parasta ravintoa lapsille äidin maidon jälkeen, on vuohen maito myöskin edullisempaa kotitarpelisin kuin tavallinen ostettu maito kaupungeissa. Kiehutettuna on se erinomaista kahvikermää, ollen se hyvin rikasta, pari tippaa vastaten saman kuin teelusikallinen lehmän maitoa. Lelvoksissa ja pudingeissa se on maukkaampaa kuin lehmän maito. Ainoa varjopuoli on siinä, että vuohen maito juustottuu helpommin kuin lehmän maito, joten se vaatii huolellisemman käsittelyn.

Ihmisten vaan tarvitsee tulla tietämään vuohen maidon hyvät puolet. Juuri siitä syystä, että se on niin vähän tunnettua, on sitä vastaan olemassa melkein yleinen ennakkoluulo, että siinä muka on joku omituinen ja vastenmielinen maku. Tämä kuitenkin on erehdys. Jos maito lypsetään vuohesta puhtaana, on se näöllään ja maultaan jokseenkin samantyyppistä kuin lehmän maito, ainoa ero ollen siinä, että se on sakeampaa sentähden, että se on paljon rikkaampaa eli kermasempaa ja siksi se myöskin on hiukkasen makeampaa.

Vuohen maito tulee jäädyttää heti lypettyä, kaatelemalla sitä puhtaassa ilmassa toisesta astiasta toiseen ja sitten tulee se asettaa avoimeen matalaan vatliin ja vati vesiruuhseen.

Jos vuohen maidon kiehua heti tuoreeltaan, pysyy se hapanematta pitemmän aikaa, mutta kiehattaminen vähentää sen ravintoarvoa josakin määrin ja myöskin sen hyvää makua.

Vuohen holto ja ruokinta eroaa lehmän hoidosta ja ruokinnasta, joten niiden, jotka aikovat vuohia viljellä olisi hyvä tutustua ensin sen eläimen hoitamiseen. Muuten voi vuohen pitää pienemmillä tiloilla kuin lehmän ja tulee sen ruokinta paljoo halvemmaksi.

Lypsyvuohi antaa noin kaksi quarttia maitoa päivässä kolmen kuukauden ajan karitsomisen jälkeen.

Vuohen liha on jokseenkin samantyyppistä syödä kuin peuran liha.

TILAA TOVERITAR!

SÄKENIÄ

Tilatkaa nyt, ettei enään unohdu. Säkeniä on yleisesti arvokkuudeltaan tunnustettu tarkoitustaan vastaavaksi julkaisuksi. Ainoa laatuaan. Mielenkiintoisia tietoja Venäjältä. Hinta \$1.50 vuosi.

RAIVA AJA,

Box 468, Fitchburg, Mass.

Leivän kuljettaja laskeutuu alas kärryiltä. On rankkasade ja leivät kannettavassa korissa kastuvat. Hän kopistelee "kundinsa" ovelle, se ei aukea. Huomaa leipien olevan märkinä ja pyyhkäisee takkinsa lihalla; hiha on liasta aivan kiiltävä. Ottaa yhden leivistä ja nauraen ohikulkeville, kopistelee sillä ovelle ja sitten asettaa leivän oven käsinpuulaa vasten, mutta kun se ei ota siinä pysyäkseen, painaa liin leipää niin, että nuppula painuu leivän sisään ja hän tyytyväisenä poistuu, uskoen että teki kundillensa erinomaisen hyvän työn. Jättäessään hänelle leipää, josta maksun peri seuraavalla kerralla.

Pieni poika on ollut auttamassa maidon kuljettajaa. Hän ei koskaan ole kotonaan juonut maitoa syystä, että luonto ei ole ottanut sitä vastaan. Maidon kuljettaja haluaa palkita pojan valvat. Hän on suuren perheen isä, nikkeli ei jouda ja hän tarjoaa maitoa pojan juotavaksi, mutta poika kertoo kuinka hän aina tuntee pahoinvointia, jos vaan maistaakin maitoa. Poika on selkälähuolainen ja ajaa kuskin kanssa maitotaloon. Siellä hän näkee kaitenlaista, mutta eniten hänen mieltänsä kiinnittää se, kun miehet juovat maitoa. Moni tarjoaa hänellekin nyt, kun hän on täälläkin antanut pikkua apua miehille. Poika vaan väittää, että hänelle maito tekee pahaa. Samalla tulee "paasi" ja kysyy, joko nämä kannut ovat valmiit vaunulle vietäväksi. Joku vastaa: ei, siinä niissä ei vielä ole vettä. "Paasi" ottaa sellaisen suuren vesikannun, joka kuuluu silmäinsuostioihin ja kaataa kokonaisen kannun vettä yhteen isoon maitokannuun.

Poika kysyy: miksi te vettä kaadatte maidon sekaan? Paasi katsoo klerosti poikaan, murahtaan puoliäänne: kuka hänet on tänne laskenut? Silloin se kuskki, jonka mukana poika on tullut, sanoo varmalta äänellä: Katsohan pikku mies, tämä maito on parasta ja sitä myydään vain heikoille ihmisille, jotka eivät muunlaista maitoa voi juoda, niin kuin esimerkiksi sinä. Mutta maistapa tuota maitoa, eikä se sentään ole parempaa kuin se, jota sinun äitisi ostaa, juo pois! Poika juo hiukan epäröiden. Juo kohta lisää ja sitten joka aamu tämän jälkeen hän juo kuljettajan antaman pullollisen, mutta ei juo kotonaan, uskoen vaan, että siinä maidossa ei ole tarpeeksi vettä ja että äidin pitäisi muuttaa kuskia ja ottaa juuri tältä, koska tämän maidossa on enemmän vettä.

Soi ovikello. "Ostetaanko tuoreita munia?" kuuluu virkeä ja reipas kysymys. "Nämä ovat eilen munittuja munia ja illalla myöhään olen ne maalta hakenut. Minulta ei juuri koskaan voi ostaa sellaiset kuin esim. te, jotka eivät osta vakituisesti. Minulla riittää ainoastaan omalle kundilleni, mutta..." Samalla pieni tyttö pyrkii sisälle ja tunkee miehe: ja oven välistä tuupaten miehen kättä, josta putoaa yksi mu na maahan, levittäen julman löyhän ympärilleen ja jättäen rapulin punervan vihreätä mädän näköistä moskaa.

Odotan leipäkuskia. Tuolta tuleekin. Hevonen seisautuu talon kohdalle, toimittaan ruuminsu luonnollisen toiminnan. Kuskki tuo leipää minulle, mutta en hyväksy sellaista ja haluaisin erilaista lajia. "Hei Sämi! Onko siellä vauussa tanska-

laista leipää?" — "On," kuuluu vastaus. Sämi onki ikkaisella pitkävartaisella kourulla leipiä miehen puheleessa kanssani. Hevonen hultoo hännällään sinne tänne karpästen takia ja joka kerta häntä hivelee korissa olevia leipiä. Kori seisoo siinä, jossa ajaja pitää jalkansa. "Hyvänen aika, katsokaa tuota!" sanon. Kuskki nauraa, sanoen että hevonen on viisas ja ajaa vain karpästä tiehensä. Sämitä putoo yksi leipä suoraan höyryävään hevosen jälkeä. Poika onki kourullaan leipää, joka pyörrähtelee sinne tänne, kunnes poika painaa kovemmin kourullaan, jolloin se vihdoinkin tarttuu ja pyyhkäisten leipää hihallaan, tuo korja minulle. Minä otan leivän pois ja annan kuskille selittäen näkemäni, hän kun selosi sellin hevosen. "Antakaa tuki tämä hevoselle, eihän se teidän vahingoksi suinkaan lasketa. Älkää pitkö yksissä noita leipiä, enkä minä ota yhtään tänäpäivänä." Mies naurahattaa hyväntahtoista naurua ja laskee leivän kuitenkin koriin. Kyllä sen ostaa kuka hyvänsä, joka ei ole nähnyt tapahtumaa, samoin kuin tekin ostatte joka päivä, ettekä tiedä missä maailmassa leipä on matkustellut ennen teille tuloaan."

Kuljen kaupassa asiollani, kuuma on ja jano. Ostan nikkeliin jääkermatörtön, kavaun saan odottaa, sillä myyjä juuri pesee tiskii sakealla vedellä. Ostajia tulee enemmän ja hän häitäntyy. Pyyhkimättömillä käsillään hän alkaa antaa jääkerman, törtön laitoja alas hänen käsistään tippuu lämmin vesi, jättäen törtön aivan pehmeäksi. Jotkut ostajista ovat tyytymättömiä, mutta ottavat vastaan kuitenkin. Aivan kiertäällä, tulee minun vuoroni. "Minä en halua tuota, olkaa hyvä ja antakaa puhtaalla käsillä!" Tyttö punastuu korvia myöten, mutta tekee kuten pyysin.

Seison lihapuodissa. Ei ole muita ostajia kuin minä. Isäntä on kuten aina puhtaassa, valkoisessa esiliinasaan. Hän valmistele talttua tavaraa ja kohteliaasti pyytää minua odottamaan hetken. Kellarista tulee apulaispoika, kantaen selän takana jotain. "Paljonko maksaa pauna tästä?" Samalla näyttää rotanpyydystä, johon on tarttunut iso rotta. Se on litistynyt ja veri lannut koko pyydyksen. Poika selittää ettei saa loukkua auki ja että tuli isäntää pyytämään avaamaan sen. — Isäntä tekee sen. Senjälkeen alkaa hän

käsiään pesemättä, tai edes pyyhkimättä, jatkamaan keskeytynyttä työtään. Ottaa paljalla käsillään jauhettua lihaa vaakasta ja käärii sitä paperiin. Kun se ei tahdo oikein niin pleneen paperiin sopia, litistelee hän sitä ensin käsinsä välissä. Kysyn jotain sellaista, mitä luulen puodissa ei olevan ja poistun. Menen toiseen, jossa annetaan minulle ehkä kymmenen kertaa ikasempaa, mutta kun en näe miten se liitään, niin syönhän sitä, koska on pakko.

Kuljen talojen ohitae. Erään talon kynnykselle on pantu leipä. Tallo on niin lähellä maantietä, että kaarasta ja muista ajoneuvoista aiheutunut pöly lankeaa leivälle. "Kukahan syö tuota leipää, ehkä joku ennestään sairas tai pieni lapsi?" ajattelen.

Naapurini on juuri lähtenyt ulos. Lauma koiria juoksee katua pitkin, yksi kastellen naapurini kynnyksen. Tulee kohta tämän jälkeen leipäkuskki ja panee leivän juuri samalle paikalle. Kiireissään ei hän huomannut, että palkka oli vielä jonkun verran kosta.

Parvi pieniä lapsi kulkee kadulla. He seisautuvat talomme kohdalle ja kyykistyvät katsomaan jotakin. Sitte he nostavat ylös jotakin ja vuoroin käyttävät sitä suussa, maistellen huullaan. Sitte heidän puheistaan huomaan, että se oli "kändi", ollen varmaankin sen sairaan, yskivän naisen pudottama, joka kulki tästä ohitse, kääntyen katsomaan jälkeensä kadulle. Oli ehkä hänen suustaan pudonnut.

K. S.—k.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Tässä kirjoituksessa ei mainita muusta kuin yhdestä asiasta ja se on, että Friscoon s. s. osaston akut ovat juhlatuolella, ja ne juhlat ovat lokak. 3 päivä Työväentalolla, aikaa kello neljä j. pp.

Ohjelma on aina ollut hyvää akkujen iltamissa, ja tällä kerralla on vielä puolella petrattu, joten ohjelman luetteleminen tässä ottaisi liian paljon tilaa. Hyvä illallinen tullaan myös tarjoamaan, joten akut pitävät huolen jokaisen henkisestä ja ruumillisesta ravinnosta.

Tällaisista juhlilla ei ole tarvis palstamääriä kirjoittaa, sillä jokainen tietää saapua sunnuntai-illan lokak. 3 päivä Työväentalolle ja täsmälleen kello ? — Nuorin joukosta.

Rahanlähettäji!

Kansalaisillemme maksamme dollareista
KORKEIMMAN HINNAN.

Yllämainittua tapaa seuraten me maksamme dollarista

SMK. 37.75

Lähetyskustannukset 25 senttiä postiteitse, \$3.50 sähköiteise.

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r. l.

Ainoa asiamiehemme Suomessa, vastaa kauttamme lähetetyistä rahoista.

HELANDER & NEKTON
PRIVATE BANKERS,

Woolworth Bldg., Room 1104. 233 Broadway, New York City.